Svjetski dan
djedova, baka
i starijih osoba
2025.

SMJERNICE ZA PROSLAVU

PETOG SVJETSKOG DANA DJEDOVA, BAKA I STARIJIH OSOBA

Nedjelja, 27. srpnja 2025.

S VELIKOM RADOŠĆU pripravljamo se za proslavu Petog svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba, događaja koji, iz godine u godinu, sve dublje ulazi u pastoralni život naših zajednica. Ovogodišnja proslava predstavlja značajnu prekretnicu i znak je rastuće svijesti o vrijednosti starijih osoba u životu Crkve i društva.

Tema koju je papa Franjo izabrao za ovu godinu „Blago čovjeku koji nije izgubio nadu“ (usp. *Sir* 14, 2) smješta se u okvir Jubileja nade te nas poziva da u starijima ne vidimo samo one kojima je potrebna pastoralna skrb, nego i svjedoke nade i aktivne protagoniste života Crkve. Njihovo životno i vjerničko iskustvo dragocjena je baština, koja može obogatiti nove naraštaje i učvrstiti zajedništvo crkvene zajednice.

Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba, ustanovljen 2021. godine sve se više ustaljuje kao tradicija koja odgaja naše zajednice da starije osobe stavljaju u središte, ne povremeno ili izvanredno, već na redovit i strukturiran način. To je pedagogija koja nas uči prepoznati njihovu nezamjenjivu ulogu: kao čuvarâ pamćenja, svjedokâ vjere i učiteljâ života.

U ovoj jubilejskoj godini nade želimo istaknuti poseban vid: Očevo neizmjerno milosrđe treba moći iskusiti svaki čovjek, pa i onaj koji, zbog starosti ili bolesti, fizički nije u stanju poći na hodočašće. Stoga se u ponuđenim smjernicama može pronaći jednostavan prijedlog za proslavu jubileja u ustanovama u kojima borave starije osobe. Time će im se omogućiti da zadobiju jubilejski oprost, duhovno se sjedinjujući sa sveopćom Crkvom i prinoseći Bogu svoja trpljenja i molitve. Neka ova proslava bude Bogu na slavu, a na duhovnu okrjepu svim našim starijim sestrama i braći.

Sigurni smo da će ovogodišnji *Svjetski dan* biti prigoda za obnovu dijaloga među naraštajima, za jačanje veza solidarnosti te za svjedočenje da je Crkva dom otvoren svima, a osobito najslabijima.

Svjesni različitih inicijativa koje su pokretane prigodom dosadašnjih proslava Svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba, u nadi da će se to nastaviti i ove godine, stavljamo na raspolaganje logotip koji se može slobodno koristiti u župama i biskupijama.

U tom smislu, radi bolje vidljivosti onoga što će se organizirati povodom *Svjetskog dana*, molimo vas da nam priopćenja o različitim inicijativama pošaljete elektronskom poštom na adresu: anziani@laityfamilylife.va ili putem naših društvenih mreža koristeći oznaku (hashtag) #NonnieAnziani.

Pastoralni priručnik dostupan je na mrežnim stranicama Dikasterija za laike, obitelj i život: www.laityfamilylife.va.

U nadi da će proslava Petog svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba pridonijeti da svi stariji osjete blizinu Crkve i Gospodinovu nježnost, srdačno vas pozdravljamo u Kristu.

kardinal Kevin Farrell

Prefekt

Dikasterija za laike, obitelj i život

+ Dario Gervasi

Tajnik

Dikasterija za laike, obitelj i život

Pastoralne smjernice

Predlažemo da proslava Dana, kao i obično, obuhvaća dva temeljna elementa:

1) **svetu misu za starije osobe;**

2) **posjet starijim osobama u vlastitoj zajednici.**

Povodom Jubileja nade, predlažemo da se župne zajednice uključe kako bi se olakšalo sudjelovanje svih starijih osoba u jubilejskim hodočašćima, pa i onih koje rijetko izlaze iz svojih domova.

Za sve one koji neće moći fizički sudjelovati, temeljem utvrđenih odredbi o zadobivanju jubilejskog oprosta, predlažemo organiziranje jubilejske proslave na mjestima gdje borave.

Posjet osamljenim starijim osobama

- Kako bi poruka blizine i utjehe – koju taj Dan želi izraziti – doprla do svih, uključujući i one koji su najizoliraniji, predlažemo posjet osamljenim starijim osobama u vlastitoj zajednici i dijeljenje poruke Svetog Oca s njima.
- Taj posjet, opipljivi znak Crkve koja izlazi među ljude, način je da se ponovno potvrdi kako su stariji, čak i oni najosamljeniji, u središtu naših zajednica.
- Taj posjet, nadalje, svjedoči o osobnoj i zajedničkoj odluci da se nikoga ne napusti.
- Taj posjet, na kraju, može biti prilika da im se donese neki dar, cvijet na primjer, te da se zajedno pročita poruka i molitva Dana.
- Susret između mladih i starih i prijateljstvo koje može iz toga nastati pokazuje kako se milosrđe Gospodnje proteže s koljena na koljeno.

Priprema za Dan sa starijim osobama

- Starije su osobe glavna ciljna skupina aktivnosti Dana. Poruka Svetog Oca upućena je njima.
- Važno je da što veći broj starijih osobno sudjeluje u nedjeljnom bogoslužju koje se slavi na sam Dan.
- Taj Dan može biti prilika da se starijim osobama i njihovim obiteljima pomogne ponovno steći naviku sudjelovanja na svetoj misi zajedno s cijelom župnom zajednicom.
- Starije osobe iz župe ili vlastite crkvene zajednice može se pozvati na događanje na kojem će se razmišljati o Papinoj poruci za taj Dan, a njezin primjerak može se podijeliti svim sudionicima
- Bilo bi poželjno započeti organizirane trenutke razmišljanja posvećene starijim osobama u vlastitoj zajednici, čak i nakon Dana. Katehteze pape Franje mogle bi biti koristan sadržaj za te susrete.
- Od starijih osoba se može tražiti da mole posebne molitve za mlade i mir. Moliti za druge stvarni je poziv starijih osoba.
- Obilaskom starijih osoba Poruka Dana može se prenijeti i onima koji nisu u mogućnosti sudjelovati na susretima.

Priprema za Dan s mladim osobama

- Predlažemo da pozovete mlade osobe iz svoje zajednice nekoliko tjedana prije Dana kako bi im se objasnio njegov značaj i zajamčilo da dopru do što većeg broja starijih osoba svojim posjetima.
- Predlažemo uključivanje mladih u organizaciju jedne ili više proslava sa starijima iz svoje zajednice.
- Taj Dan bi mogao biti prilika za organiziranje susreta kako bi se čulo pokoje svjedočanstvo starijih ljudi.
- Mladi mogu organizirati društvene kampanje za širenje sadržaja Dana koristeći hashtag #elderlyandgrandparents.

Liturgijske smjernice

- Jedna od svetih misa u nedjelju 27. srpnja trebala bi biti posvećena proslavi Dana s djedovima, bakama i starijim osobama iz župe ili zajednice.
- Kako bi olakšali nazočnost starijih osoba na toj svetoj misi, članovi zajednice mogu se uključiti u organiziranje prijevoza za one koji nisu u mogućnosti doći sami.
- Tijekom proslave Dana mladi mogu u svojim župama ili zajednicama dijeliti poruku Svetog Oca djedovima, bakama i starijim osobama.
- U nedjelju 27. srpnja, te u danima koji neposredno prethode i slijede, liturgijske proslave Dana mogu se održati u bolnicama i domovima za starije osobe uključujući, pritom, članove župne zajednice kako bi svete mise bile primjereno animirane.
- Milostinju prikupljenu na svetim misama toga Dana može se namijeniti potpori projekata u korist siromašnih starijih osoba u zajednici.

Prijedlozi za molitvu vjernika

- Za papu Lava, da Gospodin blagoslovi i zaštiti njegovu službu te za Crkvu koju predvodi da djedovima, bakama i starijim osobama bude dom prihvaćanja i poštovanja. *Molimo te.*
- Za sve nas starije, da nastavimo gledati u budućnost te da našim iskustvima i molitvama uzmognemo nastaviti izgradnju istinskoga čovjekoljublja. *Molimo te.*
- Za mlade, da kruh svoje mladenačke snage ne zadržavaju za sebe, nego ga prinose Gospodinu kako bi ga umnožio te da se svijet može veseliti preobilnom radošću novoga zagrljaja između mladih i starih. *Molimo te.*
- Za sve nas djedove i bake, da budemo vrelo mudrosti našim obiteljima te da naučimo prenositi blago vjere svojim unucima i novim naraštajima. *Molimo te.*
- Za prestanak svih ratova diljem svijeta; da Gospodin primi našu molitvu i utješi one koji su izgubili voljene, vida rane ranjenima i omogući povratak zatočenih te učini da se svugdje otvore putevi dijaloga i mira. *Molimo te.*

Jubilejske proslave sa starijim osobama koje su spriječene sudjelovati na hodočašću

Norme o udjeljivanju jubilejskog oprosta koje je izdala Apostolska pokorničarna utvrđuju da:

„Vjernici, istinski raskajani, koji iz ozbiljnih razloga ne budu mogli sudjelovati u svečanim slavljima, hodočašćima i pobožnim pohodima (kao što su to ponajprije klauzurne redovnice i redovnici, starije osobe, bolesni, zatvorenici, kao i oni koji u bolnici ili na drugim mjestima stalno skrbe o bolesnicima), dobit će jubilejski oprost pod istim uvjetima, ako – sjedinjeni u duhu s vjernicima nazočnima u slavlju, osobito u trenutcima kada riječi Vrhovnoga svećenika ili dijecezanskih biskupa budu prenošene putem sredstava društvenih komunikacija – u svome domu ili na bilo kojemu mjestu na kojemu ih drži neka zaprjeka (npr. u kapeli samostana, bolnice, staračkoga doma, zatvora…) izmole: Oče naš, Vjerovanje, u bilo kojemu zakonitom obliku, te druge odobrene molitve, u skladu sa svrhama Svete godine, prikazujući svoje patnje ili svoje životne teškoće;“.

U tom duhu predlažemo da se povodom Petoga svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba ili na neki drugi datum značajan za biskupijsku zajednicu ili ustanovu u kojoj starije osobe borave, održi proslava kako bi svi oni koji ne mogu fizički sudjelovati u jubilejskim hodočašćima imali prigodu iskusiti Očevo neizmjerno milosrđe.

- Tu proslavu neka predvodi svećenik, đakon, kapelan ustanove, kateheta ili osoba koja inače pastoralno skrbi za to mjesto.
- Neka proslava bude brižno pripremljena, po mogućnosti obogaćena pjesmom i neka se posebna pozornost posveti tome da u nju budu uključene sve starije osobe.
- Gdje je potrebno, neka predvoditelj slavlja, zajedno s nekim od pastoralnih djelatnika, obiđe sve prostorije u kojima borave starije osobe koje ne mogu ustati iz kreveta. S njima neka se izmoli Oče naš i Vjerovanje te neka im se ostavi sveta sličica, molitva ili neki znak koji će ih podsjećati na njihovo sudjelovanje u jubilejskoj proslavi. Neka nitko ne bude isključen.
- U danima koji prethode proslavi neka se dušobrižnici pobrinu da starije osobe mogu primiti sakramente pomirenja i euharistije.

Tijek proslave:

Uvodna pjesma

Uvod

Predvoditelj:

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Narod:

Amen.

Predvoditelj:

Bog nade,
koji nas u utjelovljenoj Riječi
ispunja svakom radošću i mirom u vjeri,
po sili Duha Svetoga,
neka bude sa svima vama.

Narod:

I s duhom tvojim.

Molitva Jubileja

Predvoditelj:

Izmolimo zajedno molitvu koju je papa Franjo sastavio povodom Jubileja 2025.:

Oče, koji si na nebesima,
daj da vjera koju si nam darovao
u svome Sinu Isusu Kristu, našemu bratu,
i plamen ljubavi,
izlivene u naša srca po Duhu Svetom,
obnove u nama blaženu nadu
u dolazak tvoga Kraljevstva.

Daj da nas tvoja milost preobrazi
da budemo brižni njegovatelji evanđeoskoga sjemena
koje će čovječanstvu i svemu stvorenomu podariti rast,
dok puni pouzdanja
iščekujemo novo nebo i novu zemlju
i da se, nakon pobjede nad silama zla,
zauvijek očituje tvoja slava.

Udijeli, molimo, da milost Jubileja
oživi u nama, hodočasnicima nade,
čežnju za nebeskim dobrima,
te na cijeli svijet izlije
radost i mir našega Otkupitelja.
Tebi, vječno blagoslovljeni Bože,
slava i hvala u sve vijeke vjekova. Amen.

Psalam

Otpjeva se ili pročita jedan od hodočasničkih psalama, kao na primjer:

15. »Gospodine, tko smije prebivati u šatoru tvome…«

24. »Gospodnja je zemlja i sve na njoj…«

84. »Kako su mili stanovi tvoji…«

95. »Dođite, kličimo Gospodinu…«

122. »Obradovah se kad mi rekoše…«

136. »Hvalite Gospodina jer je dobar…«

Služba riječi

Preporučuje se čitanje iz Poslanice sv. Pavla Apostola Rimljanima (5, 1-5)

Opravdani dakle vjerom, u miru smo s Bogom po Gospodinu našem Isusu Kristu. Po njemu imamo u vjeri i pristup u ovu milost u kojoj stojimo i dičimo se nadom slave Božje. I ne samo to! Mi se dičimo i u nevoljama jer znamo: nevolja rađa postojanošću, postojanost prokušanošću, prokušanost nadom. Nada pak ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan!

Razmatranje

Može se iskoristiti sljedeće razmatranje ili neki drugi sličan tekst:

Peti svjetski dan djedova, baka i starijih osoba u sklopu Jubileja nade

Ponekad brkamo krepost nade s vjerojatnošću da će se ostvariti nešto do čega nam je stalo. Primjerice, nadamo se da se nećemo razboljeti, da će pobijediti naša omiljena momčad i slično. Često se radi o očekivanju stvari za koje postoji određena vjerojatnost da će se dogoditi, ali se možda i ne dogode. Ili pak zamišljamo nadu kao neku vrstu optimizma glede budućnosti, kao našu karakternu crtu. Kako onda trebamo razumjeti kršćansku nadu, onu koju nazivamo bogoslovnom krepošću?

Sveti Pavao, u Poslanici Rimljanima, promišlja o kršćanskoj nadi i njezinu utemeljenju. Kad bi nada bila utemeljena samo na našim vlastitim snagama i ljudskim sklonostima, imali bismo razloga sumnjati u njezinu pouzdanost. No, budući da Pavao za temelj nade postavlja Božju ljubav izlivenu u našim srcima, možemo s pravom reći da je ona djelo milosti i zato ne postiđuje. Naš je zadatak primiti je i dopustiti joj da nas vodi i podupire.

Kada dopustimo da kršćanska nada djeluje u našem životu, ona ima iznimnu snagu. U Katekizmu Katoličke Crkve piše: „Krepost nade odgovara težnji za srećom što ju je Bog stavio u srce svakoga čovjeka; ona obuhvaća očekivanja što ih nadahnjuju ljudske djelatnosti; pročišćuje ih i upravlja prema Kraljevstvu nebeskom; čuva od malodušja; podržava u svim časovima napuštenosti i širi srce u iščekivanju vječnog blaženstva. Polet nade čuva od sebičnosti i vodi k sreći ljubavi“ (usp. KKC 1818).

Upoznati stariju osobu koja je kroz život gajila nadu pravi je dar i istinsko svjetlo svijetu. Iza osmijeha, toplog pozdrava ili riječi ohrabrenja koju starija osoba uputi mlađoj, odražava se odsjaj dublje mudrosti, koja u konačnici svjedoči o Božjoj vjernosti kroz vrijeme. Papa Lav XIV. u poruci za Peti svjetski dan djedova, baka i starijih osoba, piše:

„U Knjizi Sirahovoj kaže se da su blaženi oni koji nisu izgubili nadu (usp. 14, 2), stavljajući do znanja da u našim životima – posebno ako su dugi – može biti mnogo razloga da se prije osvrćemo na ono što je iza nas, nego

na ono što je pred nama. Ipak, kako je papa Franjo napisao tijekom svog posljednjeg boravka u bolnici, 'naše je tijelo slabo, ali i usprkos tome ništa nas ne može spriječiti da ljubimo, molimo, darujemo sebe, da jedni za druge budemo, u vjeri, svijetli znakovi nade' (Angelus, 16. ožujka 2025.). Imamo slobodu koju nam nikakva teškoća ne može oduzeti: slobodu da volimo i molimo. Svi možemo, uvijek, voljeti i moliti."

Starije osobe koje su kroz vrijeme iskusili Božju vjernost mogu svijetu svjedočiti o sposobnosti koja u našem vremenu postaje sve rjeđa, sposobnosti da na budućnost gledaju s nadom! Istina je da postoje mnogi dijelovi svijeta u kojima to nije tako, gdje se starije, umjesto da ih se cijeni, gura na marginu društvenog života. U Buli o proglašenju Jubileja ističe se upravo to, podsjećajući nas da „znakove nade zavrjeđuju starije osobe, koje često doživljavaju usamljenost i osjećaj napuštenosti. Prepoznati vrijednost bogatstva koje oni predstavljaju, njihovo životno iskustvo, mudrost koju donose i doprinos koji mogu dati, obveza je kršćanske zajednice i civilnog društva, pozvanih raditi zajedno na savezu među naraštajima. Posebno mislim na djedove i bake koji vjeru i životnu mudrost prenose na mlade naraštaje. Neka oslonac nađu u zahvalnosti svoje djece i ljubavi svojih unuka, koji pak u njima nalaze ukorijenjenost, razumijevanje i ohrabrenje" (Bula proglašenja Redovnog jubileja godine 2025., Spes non confundit, 14).

Pozvani smo proslaviti Peti svjetski dan djedova, baka i starijih osoba s iskrenom željom da ponovno krenemo od nade koja nas sve prosvjetljuje.

Kako bi se život starijih uistinu mogao cijeniti u punini svoje vrijednosti, važno je da nitko ne ostane sam. Naše starije trebamo doživljavati kao dragocjeno blago koje povezuje naraštaje pokazujući nam kako je Bog Gospodar svakoga vremena i razdoblja.

Papa Lav XIV. podsjetio nas je na snažnu misao sv. Augustina: „Živimo čestito i vremena će biti dobra. Mi smo vremena. Kakvi smo mi, takva su vremena."[1]

Budemo li znali sa zahvalnošću čuvati i prenositi živo svjedočanstvo vjere i ljubavi naših starijih, vremena koja nas čekaju bit će zasigurno bolja.

[1] *Mala tempora, laboriosa tempora, hoc dicunt homines. Bene vivamus, et bona sunt tempora. Nos sumus tempora: quales sumus, talia sunt tempora.* (Sv. Augustin, *Sermo 80*)

Vjerovanje

Oče naš

Molitva za Peti svjetski dan djedova, baka i starijih osoba

Završni blagoslov

Blagoslov dugovječna života

Bože milosrđa,
koji si ovoj svojoj djeci podario dug život,
udijeli im svoj blagoslov;
daj da osjete milinu i snagu tvoje prisutnosti:
sagledavajući svoju prošlost,
neka se uzraduju u tvome milosrđu,
a gledajući u budućnost,
neka ustraju u nadi koja ne umire.
Tebi hvala i slava u sve vijeke vjekova.
Amen

Završna pjesma

Podjela poruke za Peti svjetski dan djedova, baka i starijih osoba

MOLITVA

ZA PETI SVJETSKI DAN DJEDOVA, BAKA I STARIJIH OSOBA

27. srpnja 2025.

„Blago čovjeku koji nije izgubio nadu“ (usp. Sir 14, 2).

Kako su divne ove tvoje riječi, Gospodine!
Pomozi nam da nastavimo svoje hodočašće kroz vrijeme,
prožeti nadom koja dolazi od tebe!
Pomozi nam da u ovome svijetu podjela
donosimo nadu zajedništva.
Pomozi nam da u ovome svijetu, ranjenom ratovima,
donosimo nadu mira.
Pomozi nam da u ovome svijetu, koji gubi ljudskost,
donosimo ljepotu iskrenoga osmijeha.
Pomozi nam da svojim unucima, svojim najmilijima
i svima koje susrećemo,
budemo živi spomen tvoje nježnosti.
Pomozi nam da u svijetu, koji se udaljio od tebe,
donosimo nadu novoga života,
koju samo ti možeš dati!
Jer u tebi, Gospodine, ništa nije izgubljeno.
Jer u tebi, Gospodine, sve iznova započinje!
Amen.

Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba 2025.

Hrvatski prijevod priredio Ured Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj
u suradnji s Hrvatskim institutom za liturgijski pastoral, srpanj 2025.

DICASTERIUM
PRO LAICIS, FAMILIA ET VITA

Dikasterij za laike, obitelj i život
Palazzo San Calisto, 00120 Città del Vaticano
anziani@laityfamilylife.va – +39 06 698 69 300 – www.laityfamilylife.va